

Lausunto hallituksen ehdotuksesta vesihuoltolain 4 c §:ksi; vesihuoltolaitoksen säilyttäminen kunnan omistuksessa

Kunnanhallitus 03.02.2025 § 25
37/03.00/2025

Asian valmistelija:

Kunnanjohtaja Carita Maisila, p. 040 137 5121

Tekninen johtaja Jaakko Kurvinen, p. 050 585 6772

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää lausuntoa esityslistan mukana lähetettävästä luonnoksesta kuntien vesihuollon omistuksen säilyttämistä koskevaksi vesihuoltolain 4 c §:ksi. Ehdotetulla pykälällä toimeenpantaisiin eduskunnan Vesi on meidän -päätöstä (EK 26/2021 vp - KAA 2/2020 vp) kunnan järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvien julkisomisteisten vesihuoltotoimintojen säilymisestä kuntien omistuksessa ja määräysvallassa.

Hallituksen esitysluonnos vesihuoltolain muuttamiseksi oli lausuntokierroksella 1.7.–30.9.2024.

Vesi on meidän -eduskunnan päätökseen perustuva kunnan vesihuollon omistuksen säilyttämistä koskeva pykäläehdotus (esitysluonnoksen 4 c §) sai ensimmäisellä lausuntokierroksella runsaasti lausuntopalautetta. Lausuntopalautteen ja lausuntokierroksen päättymisen jälkeen tilattujen perustuslaillisten selvitysten pohjalta maa- ja metsätalousministeriö esittää kuntien vesihuollon omistuksen säilyttämistä koskevaan 4 c §:ään merkittävää muutosta, jonka vuoksi kyseinen pykäläluonnos on nyt uudelleen lausuttavana.

Ensimmäisellä lausuntokierroksella (1.7.–30.9.2024) ollut lakityöryhmän valmisteleva pykäläluonnos edellytti kunnilta määräysvallan säilyttämistä vesihuoltolaitoksiin. Ratkaisu olisi siten mahdollistanut kunnille vesihuoltoon kohdistuvasta omistuksestaan osittaisen luopumisen. Ratkaisuehdotusta ehdotetaan nyt tiukennettavaksi siten, että jatkossa kunnat eivät saisi myydä tai muutoin luovuttaa vesihuoltoon kohdistuvaa omistustaan ollenkaan.

Muilta osin vesihuoltolain muuttamista koskevan hallituksen esitysluonnoksen valmistelu jatkuu normaalisti, ja ensimmäisellä lausuntokierroksella annettu lausuntopalaute huomioidaan esityksen jatkovalmistelussa. Maa- ja metsätalousministeriö toivoo tällä lausuntokierroksella lausuntopalautetta ainoastaan lausunnoilla olevasta pykäläluonnoksesta ja sen perusteluista.

Päätösehdotus
(kj):

Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan, että ehdotettu muutos lienee valtion näkökulmasta tarkoituksenmukainen. Mynämäen kunta kuitenkin pyytää ottamaan huomioon, että aiemmasta lakiluonnoksesta poiketen uusi § 4c kajoaa poikkeuksellisella tavalla

kunnan itsehallinnolliseen asemaan ja rajoittaa kunnan keinoja talouden hallintaan haastavissa tilanteissa. Aiemmassa lakiluonnoksessa kunta velvoitettiin säilyttämään määräysvalta vesihuoltolaitoksessa, joka olisi mahdollistanut liikkumavaraa omistussuhteissa. Nyt ehdotettava pykälä rajoittaa kunnan mahdollisuutta hallita omistustaan kokonaan.

Mikäli lainsäädännössä päädytään nyt tehtyyn hallituksen esitykseen, joka sisältää ehdotetun velvoitteen säilyttää täydellinen kunnan omistus vesihuoltolaitoksessa, Mynämäen kunta pitää välttämättömänä, että tässä yhteydessä tunnustetaan valtion kustannusvastuun syntymisen mahdollisuus sellaisissa erityistapauksissa, joissa vesihuoltolaitos ei kykene selviytymään sille säädetyistä velvoitteista ja kunta joutuisi huolehtimaan niistä.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.